

l'entrevista

Najat El Hachmi és una escriptora catalana d'origen amazic que va estudiar filologia àrab a la Universitat de Barcelona. Actualment resideix a Granollers tot i que sempre ha viscut a Vic. Va començar a escriure quan només tenia dotze anys i, des d'aleshores, no ha deixat de fer-ho. El seu primer llibre, *Jo també sóc catalana*, estrictament autobiogràfic, aborda la qüestió de la identitat i del procés d'arrelament al país que l'ha vist créixer des que va arribar a Vic, quan tenia 8 anys. La seva darrera novel·la, *L'últim patriarca*, ha estat la guanyadora del Premi Ramon Llull de novel·la. Una obra que exposa la història d'un immigrant marroquí que s'instal·la a la Catalunya central.

"Escriure sembla un procés esotèric"

Fins als vuit anys va viure a Nador (Marroc). Què recorda d'aquella època?

Els records que es poden tenir de la primera infantesa, ja saps, tot allò del paradís perdut. El meu Marroc és el d'aquell petit poble on anar a buscar l'aigua al riu, estar en contacte amb la terra, escoltar les històries de les dones sobre morts imprevistes i adulteris escandalosos, novel·les orals explicades a les fosques i fragmentades a l'estil de les *Mil i una nits* eren part del dia a dia. Molt mitificat, ja ho veus.

Li va ser difícil integrar-se?

Vaig venir amb una bona edat i no recordo gaire el procés, només que el vaig viure amb molta normalitat i que va ser després, quan vaig sortir del meu petit món del barri i l'escola, on vaig començar a trobar dificultats provocades pel meu color de pell o per les meves faccions.

Durant un temps va treballar a l'Ajuntament de Granollers en temes d'acolliment. En què consistia la seva feina?

En principi era una oficina per informar els "nouvinguts" a la ciutat de Granollers del funcionament d'aquesta i facilitar la seva adaptació, però les necessitats eren unes altres i vam acabar tramitant i servint de suport per fer els tràmits burocràtics. Estic segura que si els immigrants no s'haguessin de passar tres anys de la seva vida, com a mínim, per tenir la seva situació normalitzada, dedicarien aquest temps a aprendre la llengua i conèixer el territori on han de viure.

Es va trobar amb algun cas que li recordés el seu?

Tots i cap, cada cas és únic, però d'històries paral·leles n'hi ha moltes.

Pensa que hi ha algun país model·lic en matèria d'acolliment?

No hi ha models, potser hi ha un model català que consisteix a replantejar-se cada dia qui som i què som i a intentar resituar els discursos i les actuacions en matèria d'immigració. El fet de no tenir estat potser és el que dona aquesta mena d'avantatges: altres països amb més tradició en rebre immigració han fracassat estrepitosament en el seu projecte d'integració, no han entès mai que la integració ha de ser conjunta i no només dels que han vingut a la societat que els acull.

Creu que hi ha una manca d'empatia envers les persones que arriben d'altres països?

Uf, hi ha de tot. A mi em sembla que és indiferent si les persones que discriminen no ostenten cap mena de poder sobre els que arriben nous, que algú que passa pel carrer pugui dir-me "mora, vés-te'n al teu país" m'afecta poc, però quan qui parteix d'aquesta ideologia de la diferenciació i rebuig, sigui o no conscient i manifest, és algú amb poder, llavors sí que té un efecte important. Només un exemple: durant el meu part em va tocar una infermera amb aquestes característiques, evidentment que em va fer les ja de per si dures i emotives hores de naixement del meu fill diguem-me que més "interessants". Aquesta persona tenia en aquell moment un poder en la meua vida com a professional.

Què és el que la va motivar a

escriure *L'últim patriarca*?

No ho puc explicar gaire bé, això d'escriure sembla un procés tirant a esotèric en algunes ocasions. Primer existeix la mateixa necessitat d'escriure i després aquesta necessitat va derivant cap a un producte concret. No saps mai què et trobaràs quan et capbusses en les profunditats de la inconsciència que suposa el "procés creatiu".

Què ha volgut reflectir en l'obra?

Explicar i explicar-me una història que em costa d'entendre, uns comportaments, unes complexitats en les relacions familiars que no puc digerir si no és a través de l'escriptura. No he volgut reflectir res, això forma part de la lectura. Quan escrus el que vols es tracta d'explicar coses i assedegar les teves necessitats creatives, no penses a enviar un missatge encara que darrera de tot text sempre hi ha la ideologia de l'autor.

Algun autor/a de referència?

Mercè Rodoreda és una autora important per a mi, no només per la mena de dones que apareixen als seus textos, també i sobretot, per la qualitat dels seus llibres. En tinc molts altres, però sóc una lectora absolutament caòtica.

Què li agrada fer quan no escriu?

Llegir, llegir, llegir, caminar, jugar a tennis, viatjar, seure al sofà de casa compartint la manta amb el meu fill mentre mirem *Turk per Principiants*.

Algun projecte de futur?

Fer durar el màxim el luxe de dedicar-me només a escriure i a activitats que hi estiguin relacionades.